

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

VIII. Ostendit residuas tres vtilitates: videlicet, quòd ibi procuratur
co[n]uersio peccatorum: quòd subuenitur in peccata ruituris; & quia
reforma[n]tibus patroni Religiosoru[m] primitiui fiunt ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

fic de aliis bonis temporalibus instrumenta fabricantes iniquitatis. In quorum personâ B. Gregorius in Homil. Cùm audieritis prelia, sic dicit; Omnia quæ ad vsum vitæ accepimus, ad vsum culpæ conuertimus. Narrat etiam Valerius lib. 2. quòd apud Athenienses ille libertus, qui conuincebatur de ingratitude aduersus patronum suum, talis iure libertatis exuebatur.

B. Grég.
hom. 35.

Valer. l. 2.
cap. 6.

C A P V T V I I I .

Declarat residuas tres utilitates, videlicet, quòd ibi procuratur conuersio peccatorum, quòd subuenitur in peccata ruituris; & quia reformatibus patroni Religiosorum primitiui fiunt fauorabiles.

QVINTVS fructus, qui reformationem sequitur, est, quòd per hanc conuersio peccatorum procuratur aut in propriis personis, cùm peccatores de sæculo egredientes, religionem intrant; aut in alienis personis per bona exempla, & famam reformatorum, aut per prædicationes, aut confessionum audientiam, sicuti est commune in Ordinibus Mendicantium. Quæ quanti sint meriti, ostendit B. Gregorius in Homiliâ super Ezechielem, dicens, quòd nullum sacrificium est Deo magis acceptum, quàm zelus

B. Greg.
hom. 12. in
Ezech.

zelus animarum. Quod quomodo intelligi
 debeat, docet S. Thomas 2.2. qu. 182. art. 2. S. Tho. 2.2.
 q. 182. ar. 2.
 ad 3.
 Sacrificium, inquit, Deo offertur, cum ali-
 quid ei exhibetur. Inter omnia autem bona
 hominis, Deus maximè acceptat bonum
 humanæ animæ, ut hoc sibi in sacrificium
 offeratur. Offerre autem debet aliquis Deo,
 primò animam suam secundùm illud Ec-
 cles. 30. *Miserere animæ tuæ, placens Deo.* Eccli. 30.
 v. 24.
 Secundò autem animas aliorum, secundùm
 illud Apocal. ultimo: *Qui audit, dicat, Veni.* Apoc. ult.
 v. 17.
 Quanto autem homo animam suam
 vel alterius propinquiùs Deo cõiungit, tan-
 to sacrificium est Deo magis acceptum. Un-
 de magis acceptum est Deo, quòd aliquis
 animam suam & aliorum applicet contem-
 plationi, quàm actioni, quando scilicet ex-
 pedit. Per hoc ergo, quod dicitur, quòd nul-
 lum sacrificium est Deo magis acceptum,
 quàm zelus animarum, non præfertur meri-
 tum vitæ actiuæ, merito vitæ contemplati-
 uæ; sed ostenditur magis esse meritorium, si
 quis offerat Deo animam suam & aliorum,
 quàm quæcumque alia dona exteriora. Hæc
 S. Thomas. Quo contrà acceptissimum dæ-
 monibus offerunt sacrificium, & Deo sunt
 summè odibiles, qui in reformatione mo-
 nasteriorum, salutē impediunt animarum.
 Tradit hoc sub magnis gemitibus B. Ber-
 nardus

nardus

Bern. de
Epiph.
Serm. 3.

nardus in Sermone de Epiphaniâ, vbi dicit
Herodiana malitia, & Babylonica crudeli-
tas est, nascentem velle extinguere Religio-
nem, & allidere paruulos Israëlis. Si quid
enim ad salutem pertinens, si quid Religio-
nis exoritur, quicumque resistit, quicumque
repugnat, planè cum Ægyptiis paruulos Is-
raëlitici generis necare conatur: imò cum
Herode nascetem prosequitur Salvatorem.

Bern. ser. I.
de conuers.
S. Pauli.

Denique si proprium sanguinem dedit in
pretium redemptionis animarum, non vi-
detur tibi grauiorem ab eo sustinere perse-
cutionem, qui suggestione malignâ, exem-
plo pernicioso, scandali occasione, auertit
ab eo animas, quas redemit; quàm à Iudæo,
qui sanguinem illum fudit? Et iterum ibi-
dem: An Saluatori animarum vlla grauior
poterit esse persecutio? Iniquè agunt & cete-
ri contra Christum; multiq̃ue sunt tempori-
bus nostris Antichristi. Et iterum: Heu, heu
Domine Deus, quia ipsi sunt in tuâ persecu-
tione primi, qui videntur in Ecclesiâ tuâ pri-
matum dirigere, gerere principatum!

Bern. ibid.

Sextus fructus reformationis est, quòd
per eam subuenitur multis in peccata ruitu-
ris, qui scilicet in peccata multa caderent, si
locus reformationi non subiaceret. Non e-
nim solùm est laudabile & Deo acceptum,
bona facere opera; sed etiam Deo gratum
valdè

valdè existit, quando quis mala, ne fiant, pro viribus præuenit & impedit. Ex coarctatione enim & restrictione vitiorum, sequitur in Religione triplex bonum; videlicet, verbi Dei efficacia, virtutis contra vitium refulgentia, & tam suorum quàm alienorum peccatorum maior cognitio.

Primò, in verbo Dei sequitur maior efficacia; quia reformatione factâ, Dei verba tunc docentur liberiùs, quàm antea. Vnde B. Gregorius lib. 6. Moral. c. 7. dicit; Euntes in mundum vniuersum, prædicate Euangelium. Possunt, vniuersorù nomine, ipsæ morum dissimilitudines designari. Alius namque elatione erigitur, alius pondere timoris inclinatur, alius libidine æstuat, alius auaritiâ anhelat, alius remissione se deiicit, alius irâ feruescit. Sed per doctrinam sacri eloquij, superbo humilitas tribuitur; timido confidentia præbetur; luxuriosus per castitatis studium ab immunditiâ tergitur; auarus per continentiam ab ambitionis æstu temperatur; remissus zeli rectitudine erigitur; iracundus à præcipitationis suæ exercitatione refrenatur. Vniuersa Deus aquis irrigat, quia vim sui sermonis in singulis iuxta morum diuersitatem format; vt hoc in eius eloquio quisque inueniat, per quod virtutis necessaria germen ferat.

B. Greg.
lib 6. Mor.
cap. 7.

Secun-

Secundò, ex restrictione vitiorum, ostenditur virtutis contra vitium refulgentia. vnde Iob 24. *Sicut summitates spicarum conterentur*, scilicet peccatores. Super quo beatus Gregorius lib. 17. *Moralium* dicit; *Summitates spicarum sunt aristæ. Aristæ ad alta profiliunt, grana latent; quia reproborum potentia eminent, & electorum gloria non apparet. Illi se honorum fastibus ostendunt; isti in humilitate se deprimunt. Sed trituræ tempus adueniet, quod aristarum rigiditatem frangat, & solida grana non conterat. Tunc ergo superbia iniquorum comminuitur: tunc electorum vita, quantâ integritate fulgeat, declaratur. Quia cum iniusti deficiunt, ex hac ipsâ aristarum contritione agitur vt grana appareant, candor ostenditur: quia iniquis in supplicia æterna cadentibus, sanctorum iustitia, quantâ veritate candeat, demonstratur. vnde rectè quoque per Ioan-*

Iob 24. 24.

B. Greg. l. 17. Mor. c. 6.

Mar. 3. 12.

Cuius ventilabrum in manu suâ: & permundabit aream suam: & congregabit triticum suum in horreum, paleas autem combures igni inextinguibili.

Tertiò, ex restrictione vitiorum, sequitur tam suorum, quàm aliorum peccatorum maior cognitio; vt manifestat ibidem beatus Gregorius in *Moralibus* lib. 31. cap. 9. *Iustorum, inquit, mens, quia per custodiam disci-*

B. Greg. l. 31. Mor. c. 9.

disciplinæ, à cunctorum visibilium fluxo appetitu constringitur, collecta apud semetipsam intrinsecus integratur: qualisque Deo vel proximo esse debeat, plenè se conspicit: quia nihil suum exterius relinquit. Et quanto ab exterioribus abstracta cōpescitur; tanto aucta in intimis inflammatur. Et quo magis ardet, eo ad deprehendenda vitia amplius lucet. Hinc est enim, quod sancti viri, dum se intra semetipsos colligunt, mirâ ac penetrabili acie, occulta etiam aliena delicta deprehendunt.

Septimus fructus reformationis est, quia reformantibus Patronos Religionum fauorabiles facit, eos videlicet, qui Ordinem primò fundauerunt. In reformatis enim filiis, respectu suorū Patrum, qui Ordinem fundauerunt, perfectè impletur illud Dei mandatum: *Honora patrem tuum & matrem, Religionem videlicet; quia hi verè mundo mortui sunt, dicentes cum Psalmistâ: Quo-* Psal. 26. 10
niam pater meus & mater mea dereliquerunt me: Dominus autè assumpsit me. Quæ-
libet enim Religio, post Patrem cælestem, à quo est omnis paternitas in cælo & in terrâ, habet patrem spiritualementem suæ inchoationis, vnum vel plures, qui sanctitate floruerunt præcipuâ, secundum illud Psalmi: *Funda-* Psal. 86. 1.
menta eius (scilicet Ierusalem, cui assimila-

M

tur

tur monasterium in Deo pacificum) *in montibus sanctis*, id est, Patribus. *Diligit Dominus portas Sion* (portæ enim idem sunt quod montes sancti) *super omnia tabernacula Iacob*, id est, diligit Ecclesiam benè regulatam & spiritualem, *super omnia tabernacula Iacob*, id est, super materialia tabernacula. Homo etiam natus est in qualibet Religione excelsior sanctitate ceteris, & ipse fundat eam (Religionem) Altissimus. Sic enim S. Nortbertus Ordinem Præmonstratensium fundavit per statuta deuotissima Ordinis sui, in hoc Augustini reformando regulam. Sic S. Eutychius, Prior deuotissimus, instituta Cluniacensium primus composuit, regulam B. Benedicti reformare studens. Sic eadem regulâ iam neglectâ plurimum, vt suprâ patuit cap. 4. B. Robertus Pater monasterij Molismensis, ad locum Cistercij veniens, cum viginti & vno fratribus suis, fundavit Ordinem Cisterciensem. Pari modo Patres habuerunt viros sanctissimos alij Ordines, vt Prædicatorum Ordo, S. Dominicum: & Ordo fratrum Minorum, beatum Franciscum. De talibus Patribus, videlicet Deo omnium creatore, & de fundatoribus statuum dicitur Deuter. 32. per Moysen ad populum deformatum, & hodie ad lapsos fratres & monachos: *Numquid non ipse*

Deut. 32.6

ipse est pater tuus, qui possedit, fecit, & creavit te? quoad primum patrem. Et quoad secundos subdit: *Memento dierum antiquorum;* Glossa, Quasi aliàs quãdo elegit Patres in populum peculiarem sibi. *Cogita generationes singulas;* Glossa, Quibus elegit Abraham, Isaac & Iacob. Nulli enim defuit liberalitas Creatoris. *Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi;* Glossa, Doctorem legis & Prædicatorem Euangelij, cuius doctrinã & exemplo instituaris. Tales Patres regulariter viuentes Ordinis S. Benedicti B. Gregorius eiusdem Ordinis, tam in Papatu, quàm antea, cùm esset occupatus in exterioribus secum continuè, ne deformaretur, habere voluit. Vnde dicit in Prologo Moralium sic; Ex monasterio, fratres mei germanã vincti Greg. cap. 1 charitate, secuti sunt. quod diuinã factum ex dispensatione conspicio, vt eorum semper exemplo ad altioris orationis placidum littus, quasi anchoræ fune restringerer, cùm caularum sæculariũ incessabili impulsu fluctuarem; ad illorum quippe consortium, velut ad tutissimum portus sinum, post terreni actus volumina fluctusque fugiebam. Et licet illud me ministerium, ex monasterio abstractum à pristinæ quietis vitã, mucrone suæ occupationis extinxerat: inter eos tamen, per studiosæ lectionis alloquiũ, quo-

tidianæ tuæ me aspiratio compunctionis animabat.

CAPVT IX.

Declarat vnde proueniat, quòd communiter omnes in Ecclesiâ clamant reformationem debere fieri, & tamen ferè nullus, quando reformari incipit, est voluntarius. Et quinque cause assignantur: scilicet, inconsideratio arduitatis negotij, modica dilectio sui, & fictio boni desiderij, ignorantia defectus proprij, & timor inordinati desiderij.

SED dubium circa hoc notabile occurrit, vnde proueniat, quòd vt plurimum inter clericos & monasticos vix reperitur aliquis aded malus, quin reformationem fieri, bonum esse opus affirmet: & tamen paucissimi sunt, qui reformationem subire velint, cum inchoatur ab ipsis. Sic hodie nedum fideles populi, verum etiam ipsi heretici reformationem clamant debere fieri. ad idem sunt Religiosi in Ecclesiâ, & sæculares litterati & simplices, Reges & Principes; & pænè vna omnium vox est, etiam in generalibus Conciliis, reformationem esse introducendam: quæ si differtur, omnes murmurent, omnes Clero detrahunt; imò verius sanctæ